

The background of the cover is a vibrant, abstract painting. It features a large, dark silhouette of a person's head and shoulders in the center. The person's hands are raised, with fingers spread, as if they are covering their face or ears. The background is a mix of deep reds, oranges, and yellows, with a large, glowing, circular shape on the left side. In the upper right corner, there are stylized, golden lotus flowers and leaves. The overall mood is one of intense emotion or spiritual seeking.

പ്രണയം, രതി, ധ്യാനം മൂന്നാം കണ്ഠിലെ കാഴ്ചകൾ

എഡിറ്റർ: രാജലക്ഷ്മി

പ്രണയം, രതി, ധ്യാനം മൂന്നാം കണ്ണിലെ കാഴ്ചകൾ

എഡിറ്റർ: രാജലക്ഷ്മി

പ്രണയത്തിന്റെയും രതിയുടെയും
ധ്യാനത്തിന്റെയും പത്മപഥങ്ങൾ
തേടുന്ന കെ. വി. മോഹൻകുമാറിന്റെ
'പ്രണയത്തിന്റെ മൂന്നാം കണ്ണ്' എന്ന
നോവലിനെ അധികരിച്ചുള്ള പഠനങ്ങൾ.

നാഷണൽ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ

പാഠനം/₹250
ISBN 978-93-86094-87-2

9 789386 094872

Sahithya Pravarthaka Co-operative Society Ltd.
No. 2458, Kottayam, Kerala State, India

Sales Department
National Book Stall
Thiruvananthapuram-Kollam-Alappuzha-
Kottayam- Thodupuzha- Ernakulam -Thrissur-
Palakkadu-Kozhikodu-Kalpatta-Kannur.
www.nationalbookstall.com

(Malayalam)
Pranayam, Rathi, Dhyanam
Moonnam Kannile Kazhchakal
Study

Edited by
Rajalakshmi

Compiled by K. G. Karthikeyan

Cover Design: Salimon P. N.

Illustrations: A. K. Gopidas

First Published February 2017

Printed at M. P. Paul Smaraka

Offset Printing Press (SPCS), Kottayam

Price Rs. 250.00

© Rajalakshmi

*No part of this publication may be reproduced or transmitted
in any form or by any means without prior written
permission of the Publisher*

Publishers

Sahithya Pravarthaka Co-operative Society Ltd.,

Kottayam, Kerala State, India

Email: spcsktm@gmail.com

ISBN 978-93-86094-87-2

978000030931

Sales Department

National Book Stall

Thiruvananthapuram-Kollam-Alappuzha

Kottayam - Thodupuzha - Ernakulam (Marine Drive)

Thrissur- Palakkadu-Kozhikkodu-Kalpatta-Kannur

www.nationalbookstall.com

പ്രണയം, രതി, ധ്യാനം
മൂന്നാംകണ്ഠിലെ കാഴ്ചകൾ
(പഠനം)

എഡിറ്റർ
രാജലക്ഷ്മി

സമ്പാദകൻ
കെ. ജി. കാർത്തികേയൻ

SPCS

സാഹിത്യപ്രവർത്തക സഹകരണസംഘം
നാഷണൽ ബുക്ക് സ്റ്റാൾ
₹ 250.00

ഉള്ളടക്കം

പ്രണയത്തിലൂടെ നിർവ്വാണത്തിലേക്ക് കെ.ജി. കാർത്തികേയൻ.....	09	തൃഷ്ണയുടെ പൂക്കൾ സുര്യാ കൃഷ്ണമൂർത്തി.....	60
നിർവ്വാണമെന്ന പൂവ് തേടി കെ.വി. മോഹൻകുമാർ.....	14	ഹൃദയം കൊണ്ടെഴുതിയ കവിത പി.കെ. പാറക്കടവ്.....	61
വര അനുഭവം നമ്പൂതിരി.....	19	ബോധധാരയുടെ മൂന്നാകര ഒ.കെ. ജോണി.....	63
പ്രണയത്തിന്റെ ദാർശനിക പഥങ്ങൾ എം. മുകുന്ദൻ.....	20	പ്രണയത്തിന്റെ നവദർശനങ്ങൾ ഐസക് ഈപ്പൻ.....	65
പെണ്ണവസ്ഥയുടെ നടപ്പുകാലത്ത് സേതു.....	22	ബോധിസത്വന്റെ ഉപബോധം ശിഹാബുദ്ദീൻ പൊയ്ത്താകടവ്.....	68
സമതല നദിയുടെ ശാലീനത പി. വത്സല.....	24	പ്രണയ-നിർവ്വാണങ്ങളുടെ സങ്കീർത്തനരാശികൾ ജോർജ്ജ് ജോസഫ് കെ.....	69
ആത്മയാനത്തിന്റെ ഉൾക്കണ്ണ് മോഹൻലാൽ.....	26	നിർവ്വാണ വഴികളിലെ വിസ്തൃതകാഴ്ചകൾ ഗോപിനാഥ് മുതുകാട്.....	72
ബുദ്ധഗാത്രം ആഷാ മേനോൻ.....	28	നിർവ്വാണത്തിലേക്കൊരു പ്രണയപാത ഖദീജാ മുതാസ്.....	74
ധ്യാനത്തിന്റെ പത്മപഥങ്ങൾ ഫാ. ബോബിജോസ് കപ്പാച്ചിൻ.....	30	പ്രണയത്തിന്റെ ഭാഷ ബി. മുരളി.....	79
തീർത്ഥയാനത്തിന്റെ സജലപാതകൾ ജി. ശങ്കർ.....	32	നിർവ്വാണനിശ എൻ.പി. വിജയകൃഷ്ണൻ.....	81
പ്രണയത്തിന്റെ താന്ത്രികഭാഷ യു.കെ. കുമാരൻ.....	35	പ്രണയത്തിന്റെ പുസ്തകം മണ്ണൂർ രാജകുമാരനുണ്ണി.....	83
മൂന്നാമത്തെ കണ്ണിന്റെ കഥ ഒ.വി. ഉഷ.....	37	പ്രണയത്തിന്റെ നാനാർത്ഥങ്ങൾ എ. ചന്ദ്രശേഖർ.....	84
എഴുത്തിന്റെ മൂന്നാം കണ്ണ് ജോൺപോൾ.....	40	പ്രണയത്തിന്റെ മൂന്നാംകണ്ണ് ഡോ. കെ. സുഗതൻ.....	87
നിർവ്വാണത്തിന്റെ പ്രണയപുഷ്പം പി.കെ. രാജശേഖരൻ.....	42	പ്രപഞ്ചകല്പിതങ്ങളുടെ ഉദാത്തവൽക്കരണം വിജയൻ കോടഞ്ചേരി.....	89
ആത്മദർശനങ്ങളുടെ മൂന്നാംകണ്ണ് കെ.ബി. പ്രസന്നകുമാർ.....	45	മൂന്നാം കണ്ണിന്റെ മാറ്റം മഹിമയും ഡോ. ആർസു.....	93
പ്രണയത്തിന്റെ പരിവ്രാജക ഭാഷ പി.കെ. ഗോപി.....	50	പ്രണയവും നിർവ്വാണവും മൂന്നാം കണ്ണം ഡോ. കെ.എച്ച്. സുബ്രഹ്മണ്യൻ.....	95
സമാന്തരങ്ങൾ കുടിച്ചേരുമ്പോൾ ഗ്രേസി.....	52	ക്ഷണപ്രയേുടെ നിർവ്വാണമുല്യം പദ്മദാസ്.....	100
ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലെ അതീന്ദ്രിയം പി.ടി. നരേന്ദ്രമേനോൻ.....	54	വിഭൂതിയുടെ ഗന്ധമുള്ള നമ്പൂതിരി ചിത്രങ്ങൾ ബൈജുദേവ്.....	103
പ്രണയം രതി ധ്യാനം പി. സുരേന്ദ്രൻ.....	58	ഇമേജറികളുടെ ഫോഷയാത്ര രവിമേനോൻ.....	106

പ്രണയോപനിഷത്ത്	
എം.ഡി. രാജേന്ദ്രൻ.....	108
ഒരിക്കലും അടയാത്ത കണ്ണ്	
രാമചന്ദ്രൻ.....	109
പ്രണയം മിഴി തുറക്കുമ്പോൾ	
എ. സജീവൻ.....	111
പ്രണയബുദ്ധൻ	
ഇന്ദുമേനോൻ.....	116
പ്രതിഭയുടെ മൂന്നാംകണ്ണ്	
ടി.എൻ. പ്രകാശ്.....	118
കാലസങ്കല്പത്തിലെ യാത്രാപഥങ്ങൾ	
ഡോ. മിനിപ്രസാദ്.....	119
പ്രണയം ധ്യാനം നിർവ്വാണം	
ഒ.പി. സുരേഷ്.....	120
മൂന്നാംകണ്ണിലൂടെ ഒരു യാത്ര	
ശാലിനി എം. ദേവൻ.....	122
യാത്രയ്ക്കിടയിലെ യാത്ര	
പുരുഷൻ കടലുണ്ടി.....	124
ചലിക്കുന്ന പുസ്തകം	
എസ്.ആർ. ലാൽ.....	126
വായനയുടെ മൂന്നാംകണ്ണ്	
ശ്രീജിത്ത് കെ. വാരിയർ.....	128
പ്രണയത്തിന്റെയും പ്രയാണത്തിന്റെയും	
അകക്കണ്ണുകൾ	
ആര്യാഗോപി.....	130
നിർവ്വാണത്തിന്റെ പ്രണയ പരിഭാഷ	
ഡോ. ഹേമമാലിനി.....	132
പ്രണയത്തിന്റെ നിഴലും വെളിച്ചവും	
കാരയ്ക്കാമണ്ഡപം വിജയകുമാർ.....	136
ബുദ്ധപദത്തിലേക്കൊരു വാതിൽ	
ഡോ. പ്രഭാകരൻ പഴശ്ശി.....	138
രാഹുലന്റെ അന്വേഷണയാത്ര	
ഡോ. സദനം ഹരികുമാർ.....	141
വിശത്തോളം വലുതാവുന്ന പ്രണയം	
ഡോ. പി.കെ. രാധാമണി.....	145
പ്രണയത്തിന്റെ മൂന്നാംകണ്ണ്-വായനയുടെയും	
അശോകൻ പട്ടശ്ശേരി.....	147
ഖലിൽ ജിബ്രാൻ കവിതപോലെ	
കെ.എ. ഫ്രാൻസിസ്.....	149
പ്രണയത്തിന്റെ ശാന്തിഗീതം	
കെ.പി. ശൈലജ.....	150
തൃഷ്ണയുടെ പൂക്കളും ജ്ഞാനത്തിന്റെ തൂക്കണ്ണും	
രമേശ് ഗോപാലകൃഷ്ണൻ.....	152
ഉയിലിതം തൂലികയേവ ചിത്രം	
ഡോ. വിനി എ.....	156
ആസക്തിയുടെ അഗ്നികുണ്ഡങ്ങൾ	
നാലപ്പാടം പത്മനാഭൻ.....	158

പുറം കാഴ്ചകൾക്ക് അതീതമായ കാഴ്ചകൾ	
കാനേഷ് പുനൂർ.....	160
നിർവ്വാണപദം	
ജ്യോതിബായ് പരിയാടത്ത്.....	162
രാഹുലനോടൊപ്പമൊരു യാത്ര	
ഭാസി മലാപ്പുറം.....	164
പ്രണയത്തിന്റെ ഉദാത്തത	
ഇന്ദുബാല.....	165
ദർശനങ്ങളുടെ മൂന്നാം കണ്ണ്	
ഡോ. പി. സജീവ് കുമാർ.....	166
ജനിമൃതികൾക്കിടയിലൂടെ	
സുധ മാത്യുങ്ങാട്.....	168
വീണയിൽ നിന്ന് മൗനത്തിലേക്ക്	
ഇറ്റിവീഴുന്ന സംഗീതം	
ദേവപ്രകാശ്.....	171
പ്രണയം അഗ്നിയാവുമ്പോൾ	
സുനിത നെടുങ്ങാടി.....	173
അർച്ചനയാവുന്ന പ്രണയം, ധ്യാനമാവുന്ന രതി	
ശരത്ബാബു തച്ചമ്പാറ.....	175
പ്രണയം ധ്യാനമാകുമ്പോൾ	
ദേവേന്ദു ദാസ്.....	177
ഭവ വിഭവങ്ങൾക്കപ്പുറം	
ഇ.പി. ജ്യോതി.....	180
പാറകളിൽ മുടിയഴിച്ചിട്ട് ഒരു പുഴ	
പി.ഇ. ഉഷ.....	181
ആനന്ദത്തിലേക്കുള്ള യാത്ര	
രഞ്ജിനി മേനോൻ.....	183
പ്രണയത്തിന്റെ കനൽവഴികൾ	
മണികണ്ഠൻ പുന്നക്കൽ.....	185
ഒരു പുഴയായി ഞാനും എന്റെ	
പ്രണയ പഥങ്ങളിലൂടെ	
ആലീസ് ചീവേൽ.....	187
പ്രണയം പ്രണവമാകുമ്പോൾ...	
രതികുറുപ്പ്.....	188
പ്രണയത്തിന്റെ മൂന്നാംകണ്ണ്	
ടി.പി. അബ്ദുൽ റഹിം.....	190
A Unique Literary Work	
Chettur Sankaran Nair.....	193
Of the Mundane and Nirvana	
Manjula Cherkil.....	195
In search of 'Buddhahood'	
R. Madhavan Nair.....	198
For the Sake of Liberation	
Greeshma Neelakandan.....	200
പ്രണയം, രതി, ധ്യാനം	
മൂന്നാം കണ്ണിലെ കാഴ്ചകൾ	
ബുന്ദ.....	202

നിർവ്വ്യാണത്തിന്റെ പ്രണയപരിഭാഷ

ഡോ. ഹേമമാലിനി

“നമുക്കുമാകാം ബുദ്ധൻ ഒരു വ്യവസ്ഥയിൽ
സ്വന്തം മാംസത്തിൽ വേണം
ആ ബുദ്ധനെ കൊത്തിയെടുക്കുവാൻ
സ്വന്തം ഇച്ഛയുടെ കൂർത്ത ഉളികൊണ്ട്”

ബുദ്ധായനങ്ങൾക്ക് വിരാമങ്ങളില്ല. ബൗദ്ധദർശനങ്ങളിലെ വിശ്വാസവും പ്രതീക്ഷയും കാലം പുതുക്കുന്നു. കെ.വി. മോഹൻകുമാറിന്റെ ‘പ്രണയത്തിന്റെ മൂന്നാംകണ്ഠ്’ - ബൗദ്ധദർശനത്തിന്റെ പുതു പാഠം.

അന്വേഷണങ്ങളുടെ യാത്രയിൽ ബന്ധങ്ങളുടെ തിരസ്കാരങ്ങളും മനവികളും അനിവാര്യമാണെന്നു ചരിത്രം ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നുണ്ട്. ലോകത്തിന്റെ സങ്കടങ്ങളിൽ വ്യാകുലനായി സങ്കടകാരണം തേടി യാത്രയായ ഗൗതമനിൽ ഈ ശ്രേണി ആരംഭിക്കുന്നു. ഇവിടെ നിർവ്വ്യാണമെന്ന പൂ തേടിയാണ് രാഹുലൻ യാത്രയാകുന്നത്. നിർവ്വ്യാണത്തിലെത്താൻ അന്വേഷണമാണ് വേണ്ടതെന്നു ബുദ്ധദർശനം. രാഹുലൻ നടത്തുന്ന ആ അന്വേഷണമാണ് ‘പ്രണയത്തിന്റെ മൂന്നാംകണ്ഠ്.’

സർവ്വസംഗപരിത്യാഗമാണ് ബുദ്ധദർശനത്തിന്റെ കാതൽ എന്നു ബുദ്ധമതത്തത്ത്വങ്ങളുടെ ഒന്നാം പാഠം. പഠിച്ചുറപ്പിച്ച ആ പാഠങ്ങൾക്കു മനനങ്ങളിലൂടെ പല സർഗ്ഗാത്മക പാഠഭേദങ്ങളുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിൽ ബുദ്ധമതം ക്ഷയോന്മുഖമായതിന് അക്കമിട്ട് നിരത്തുന്ന ഒട്ടേറെ കാര്യങ്ങളുണ്ട്. പക്ഷേ ഇന്നും ബുദ്ധൻ എന്ന ആശയം, ആദർശം, ജീവിതദുഃഖങ്ങൾ - അതാരുടേതായാലും സ്വന്തം വേപമുക്കളായി ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഓരോ മനസ്സുകളിലുമുണ്ട്. ഒരുപക്ഷേ മതത്തിന്റെ മുലോടുകൾ തകർന്നതുകൊണ്ടാകാ ഇത്രയേറെ തീക്ഷ്ണമായ ഒരു നൈതിക ജാഗ്രതയായി എഴുത്തിലും ചിന്തയിലും ബുദ്ധൻ സാന്നിധ്യമാകുന്നത്. മലയാളത്തിലെ ഏറെ എഴുത്തുകാർ ബൗദ്ധദർശനങ്ങളുടെ ലവണപ്പുരകൾ തങ്ങളുടെ രചനകളിൽ വാറ്റിയെടുത്തിട്ടുണ്ട്. എവിടെയും പരമമായ കാരുണ്യത്തിന്റെ മറുവാക്കാണു്. ബുദ്ധൻ. കാമനകളിൽ നിന്നും സാർവ്വത്രികമായ ഇച്ഛകളിൽനിന്നും വിമുക്തമായാലേ ബൗദ്ധമാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കാനാകൂ എന്നതിനു കാലങ്ങളിലൂടെ സർഗ്ഗാത്മകത ചില തിരുത്തലുകൾ നടത്തുന്നു. മാതംഗിക്കു ആനന്ദഭിക്ഷുവിനോടു തോന്നിയ കേവലാനുരാഗത്തെ ഉദാത്തമായ വിശ്വപ്രേമമാക്കി ഉരുവപ്പെടുത്തുക എന്നായിരുന്നു ഇച്ഛകളെക്കുറിച്ച് ആശാൻ ആവിഷ്കരിക്കുന്ന ബൗദ്ധദർശനം. ഗുരുവിനു മുന്നിൽ ധ്യാനത്തിന്റെ രഹസ്യം തേടിയെത്തിയ മറ്റൊരു ശിഷ്യൻ ഏതു സഹനത്തിനും തയ്യാറായിരുന്നു. പക്ഷേ, സൂക്ഷ്മമതരങ്ങളായ ശബ്ദങ്ങളെ ശ്രവിച്ചുവരാൻ ഗുരു വീണ്ടും